

El tren que passa

Jo sóc un home, com el del títol d'un relat i el d'alguna pel·lícula, que mira passar els trens. També somnie sovint que en perd un, de tren, que arribe tard a l'estació, vaig corrent per l'andana, però el que havia

de portar-me a una destinació feliç acaba d'arrancar, el veig com s'allunya lentament mentre els meus passos agitats ja són inútils a l'extrem de l'andana deserta. També sol passar que el tren, si l'he agafat, s'atura en algun lloc impossible, n'he de baixar, i el viatge s'acaba en el buit: mai no arribe allà on anava, que tampoc no sé on és. En fi, coses meues i del meu psicoanalista, quan en tenia: li ho contava, ell callava, i ho vaig deixar córrer. Qui sap si és resultat del fet que gran part de la vida he viscut al costat del ferrocarril, al carrer de Pelayo de València, quasi tocant a l'estació del Nord, a l'avinguda de Vila-real a Castelló, a la vora mateixa de la via (fins fa pocs anys, que el progrés va enterrar les vies i facilità el trànsit de cotxes i motos, d'estrèpit més molest que la remor clàssica dels trens), i també cada estiu, més de trenta anys, els he vist passar entre la mar i la meua caseta a la platja. Els veia passar amb majestat i parsimònia, perquè cap no podia córrer, tant si anaven carregats de contenidors o de cotxes com si transportaven joves executius amb la galleta enganxada al telèfon mòbil. Tant se valia, uns trens com uns altres: per davant de ma casa, entre Benicàssim i Orpesa, no corrien. Passaven lentament eixint dels talls estrets de roca, entraven en revolts traçats fa prop d'un segle i mig, fregaven la mar sobre trinxeres i talussos precaris, passaven pel costat d'antigues torres de guarda contra els pirates de Berberia, i així anaven fent el recorregut històric i turístic, un tren darrere un altre, fent torns en totes dues direccions, perquè només hi havia una via. En efecte, entre València i Barcelona, capitals famoses de països molt poblats i de molt de comerç i molta indústria, el ferrocarril era de via única fins fa molt poc temps, i encara ho és en una part del recorregut, més o menys entre Vandellòs i Tarragona, i encara sovint un

Joan Francesc Mirra

tren ha d'arrambar-se en un apartador i esperar l'altre que ve de cara, com els tramvies antics a les ciutats.

El ferrocarril traçat fa prop de 150 anys sobre aquest litoral, que és amb tota certesa el més poblat i actiu de la penín-

sula Ibèrica, era de via única, ha estat en gran part de via única fins fa poquíssims anys, i encara és de via única en un tram substancial del recorregut. Després, entre Tarragona i Barcelona, la via és doble però igualment és lenta i a estones tortuosa, també permet contemplar plàcidament les platges i, a l'estiu, els banyistes al sol. Aquesta via la van traçar enginyers esforçats de levita i copalta, i és encara la via per on passen els trens que ens uneixen, o no, entre nosaltres i amb la resta d'Europa. Davant de casa meua, ni a la ciutat ni a la mar, ja no veig passar els trens: ara, diuen, són més europeus; si no en l'amplària de les vies, almenys en confort i en una mica més de velocitat. Ja sé que el ministeri espanyol que fomenta l'obra pública treballa abstractament, i sense pressa, per fer-nos vies del segle XXI allà on encara són del XIX. Ja sé que cap a l'any 2020, 2030 o en alguna data incerta tindrem entre Barcelona i València vies i trens de la mateixa categoria que els trens i les vies que van a Madrid o ixen de Madrid. Ja sé que, mirant passar els trens, jo meditava sobre els accidents de la vida, i ara que no els veig passar medite sobre el mapa ferroviari d'Espanya, país que, segons el president del govern, té més quilòmetres d'alta velocitat que cap altre d'Europa i del món, som els més rics, els que gastem més luxes ferroviaris. Som els que tenim la xarxa de ferrocarrils més pobra i escassa d'Europa, però tenim Alta Velocitat Espanyola, alta velocitat madrilena, i la ministra del ram ja recorda sovint que això consolida i articula Espanya. Ara els trens que jo mirava passar, passen per darrere de casa i no els veig, però encara, entre Barcelona i València, estem units per una via única que té un segle i mig d'existència. Vostès saben per què, i jo també, i els diaris no en parlen.

“Ja sé que el ministeri espanyol que fomenta l'obra pública treballa abstractament, i sense pressa, per fer-nos vies del segle XXI allà on encara són del XIX. Ja sé que cap a l'any 2020, 2030 o en alguna data incerta tindrem entre Barcelona i València vies i trens de la mateixa categoria que els trens i les vies que van a Madrid o ixen de Madrid”